

בית כנסת בני ישראל

HEGEDŰS-CSÁKY-BENÉI JISZRAÉL ZSINAGÓGA
és
BÉT SMUÉL TANHÁZ

ZSINAGÓGAI INFORMÁCIÓK
2025. november 23. – november 29.

Közvetlen link:

<https://us04web.zoom.us/j/6579029560>

ID szám: 6579029560

Password: 917838

BÉT SMUÉL TANHÁZ ZOOM ELŐADÁSAI:

november 23. 18:00 Szerdócz Ervin: Hetiszakasz és háftára
november 24. hétfő 18:00 Zev Paskesz: A Hetiszakasz és a zsidó hagyomány kapcsolata
november 25. kedd 18:00 Róth László: A csodarabbik nyomában
november 26. szerda 18:00 Darvas István: Szentírás és kommentár
november 27. csütörtök 18:00 Fekete László: Kántorművészet

Hétköznapi imarend

vasárnap-péntek reggel zsinagóga	08:00
vasárnap-csütörtök ZOOM	18:30

Sábbáti tudnivalók

17:00	tanulás
18:00	istentisztelet a zsinagógában
09:00	szombat délelőtti istentisztelet a zsinagógában VÁJECÉ

EGY MONDAT A HETISZAKASZBÓL

VÁJÉCÉ

ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך

És magzatod olyan sok lesz, mint a föld pora, és kiterjeszkedel nyugatra és keletre, északra és délre, és benned és ivadékaiddban áldottak lesznek a föld összes nemzetségei.

Mózes I. 28.14

KOMMENTÁR

VÁJÉCÉ

Ezen a hézen a Vájécé hetiszakaszát - szidráját - olvassák a zsinagógákban. Jelentése: "és elment". Mármint Jákob, Ber Sebából - Kánaán országából, mert anyja tartott Ézsau fivére bosszújától. Másrészt szülei nem akarták, hogy az erkölcstelen kanaita lányokkal házasodjon, ezért Hárin felé tartott. Elérkezett egy helyre - bölcsink szerint Moria hegyére - ahol az éjszakát töltötte és az esti ima (mááriv) intézményét bevezette. Feje alá egy követ tett, a hely kövei közül. A legenda szerint a kövek vitatkoztak, mindegyik azt akarta, hogy ráhajtsa a fejét Jákob. Ekkor csoda történt, egységes tömbbé váltak és így szolgáltak párna gyanánt a megfáradt vándornak.

Jákob álmodott. Egy létra állt a földön, melynek csúcsa az égig ért és angyalok jártak rajta fel-le. Bölcseink szerint azok az angyalok, melyek Kánaán határáig kísérték ősatyánkat, visszatértek a mennyekbe, a további útra más angyalcsoport lett az útítársa. Más vélemények szerint az első hetiszakaszban szó esik angyalokról, akik látták, hogy szépek a földi lányok és feleséget vettek maguknak közülük. Ezek nem mehettek vissza a mennybe, csak most, mikor megnyílt az ég kapuja. Az Örökkévaló szólt Jákovhoz, mondván, magzatod olyan sok lesz, mint a föld pora. A vándor mikor fölébredt, felállította a követ, mely a feje alatt volt, oszlonnak, és leöntötte olajjal. A bölcsek szerint azon a helyen épült később a Szentély.

Jákob találkozása Ráchellel

Jákob eljutott Lábán házába. A gazdának két lánya volt, a szépséges Ráchel és a gyenge szemű Lea. Hét évet szolgált ősapánk, mint pásztor, Lábán házánál, azzal az ígérettel bírva, hogy feleségül kapja szerelmét, Ráchelt. A lakodalmas éjszaka után derült csak ki, hogy az idősebbik lányt,

Leát adták hozzá nőül. A fiatalok sejtették, hogy a gazember Lábán szavában nem lehet bízni. Meg is beszéltek egy jelet,

mellyel megismerik egymást a sötétben, de Ráchel megszánta csúnyácska nővérét és elárulta neki a jelet, mert nem akarta Lea megszégyenülését.

Jákob még egyszer hét évet szolgált a szeretett nőért, Ráchelért., Leát nem kedvelte férje, Jákob, de az Örökkévaló megszánta őt és fiai születtek: Reubén, Simon, Lévi, Jiszkár, Zebulon. Ezután az Örökkévaló meghallgatta Ráchel könyörgését is, megemlékezett róla, megnyitotta méhét és fia született: József.

Jákobnak Bilhától, Ráchel szolgálójától is születtek fiai: Dán és Náftáli. Zilpától, Lea szolgálójától pedig Gád és Áser.

József születése után Jákob feleségével egyetértésben úgy látta jónak, ha hazatér családjával együtt szülőföldjére, Kánaánba. Egyszer még hallgatott Lábán marasztalására, de mivel látta Lábán fiainak barátságtalanságát, köszönés nélkül távozott.

Deutsch Gábor

KOMMENTÁR

Részlet Menáchem Meron: **Az élő Biblia** című könyvéből

VÁJÉCÉ

PÁSZTOROK

Őseink fő foglalkozása pásztorkodás volt. Az egyiptomi földművesek gyűlölték a pásztrokat, akik nyájaikkal tönkretették a termőföldeket. "Nem tudtak az egyiptomiak együtt étkezni a héberekkal, mert ez utálat volt az egyiptomiak szemében" (Gen. 33/32): A pásztrok húst ettek, vagyis az egyiptomiak szent állatát. Ugyanakkor ráhajtották nyájaikat a megművelt földekre és komoly károkat okoztak a földműveseknek. Az ókori Egyiptom történelme feljegyezte, hogy több évtizeden keresztül a hikszoszok uralták az államot. A hikszoszok pásztrok voltak, akik leigázták a földműveseket. (Sokan József korával azonosítják uralmuk idejét i.e. 15-16. században). Amikor az egyiptomiak elűzték a hikszoszokat, ott maradt rokonaikat, mint a hébereket, rabszolgaságba vetették (i.e. 14-13. század).

Zsidó pásztor

Az ősatyák egyik utóda, Mózes, maga is pásztor volt. Legendák mesélik, milyen önfeláldozással őrizte apósa, Jitro nyáját. Ő lett kiszemelve Isten által, hogy az ő "nyáját", Izrael népét kiszabadítsa az egyiptomi szolgaságból.

Hetiszakaszunk részletesen ábrázolja a pásztorok életét Jákovval kapcsolatban. Jákov apósának, Lábánnak nyáját legeltette húsz esztendőn át. Kétszer hét évig Lábán lányaiért, Ráchelért és Leáért dolgozott; hat esztendőt pedig fizetségért, amit természetben kapott, a nyáj egy részét. Saját maga nyilatkozott munkájáról, amikor elhagyta apósa házát.

"Nappal hőség és szárazság emésztett, éjjel hideg és fagy; álom elkerülte szememet" (Gen. 31/40).

"Széttépett állatodat tőlem követeled" (u.o./39). Vagyis a pásztor éjjel-nappal szolgálta gazdáját, felelős volt a nyáj veszteségéért, akár lopás, akár ragadozó esetén.

A pásztorok "társadalmi" élete a közös kút körül zajlott le. A kutat borító kerek követ csak egyesült erővel tudták levenni, amikor esteledett. Az itatást nők végezték. "Szóltak (a pásztorok): nem vagyunk képesek {itatni}, csak ha az összes nyáj összegyűl és legurítják a kút szájáról a követ, akkor megitatjuk a nyáját". (u.o./29/8).

Jákov a közös kútnál ismerte meg Ráchelt. De Jákov tudta, hogy Ráchel anyja testvérének leánya, s "bemutatkozásként" lehengerítette a fedőkövet és megitta Lábán nyáját.

A Biblia elbeszéli, hogy hét esztendeig szolgált Lábánnál fizetségül Ráchelért, de apósa becsapta Jákobot, Leát adta Ráchel helyett azzal az indoklással, hogy "nálunk nem adják férjhez a fiatalabb lányt nővére előtt" (Gen. 29/26). Erre Jákob újabb hét évet szolgált Ráchelért "és néhány napnak tűnt ez csak neki, mert szerette őt..." (u.o./20).

A pásztorok patriárchális társadalomban éltek, a nők az apa, az idősebb fivér vagy a férj "fennhatósága" alatt. Az asszony társadalmi rangját a gyermekáldás szabta meg, elsősorban fiúk születése. Amikor Ráchel meddő volt, így szólt Jákobhoz: "Adj nekem fiúgyermeket, mert ha nem, halott vagyok" (Gen. 30/1). De a férj tisztelte feleségeit. Jákob "engedélyt" kért Rácheltől és Leától, hogy elhagyhassák az apai házat (u.o. 31/4).

Őseink foglalkozása, a pásztorkodás, a legtöbb prófétánál példaként szerepelt, akár Isten és Izrael kapcsolatához, akár a vezető és nép között lévő viszonyhoz hasonlítva. A zsoltárártó is úgy énekel: "Isten az én pásztorom, nem szűkölködöm" (Zsolt. 23/2). Jezsajas próféta a babiloni fogságból való megváltást így ábrázolja: "Mint pásztor a nyáját, úgy vezeti (Isten Izraelt) karján és ölében viszi a fiatal bárányokat" (Jes. 40/11).

Jechezkél próféta a nép vezetőit írja le, mint pásztorokat. A rossz vezetőkről így szól: "A gyöngét nem ápolgátok, a beteget nem gyógyítottátok, az eltévedtet nem hoztátok vissza, az elvesztettet nem kerestétek... és elszéledt a nyáj pásztor nélkül martalékul a mező vadjának" (Jechezkél 34/4). A nép vezetői sokszor rossz pásztorok voltak. De az Örökkévaló a megváltás idején -az írás szavát idézve-

megnyugvást szerez népének: "Miként a jó pásztor vigyáz nyájára, úgy vigyázok én nyájamra (Izraelre) és megmentem őket mindenhol, ahová szétszóródtak." (u.o.).

Jákov és Észáv két testvér, két világ. Észáv kardjával él, Jákov a pásztor botjával. A pásztor a békés világ szimbóluma, a vadász az erőszaké. Bár ne a vadász, hanem a pásztor uralná a világot!

Az oldalt szerkesztette:

Schöner Alfréd

בית כנסת בני ישראל

BZSH Hegedűs Templomkörzet

Benéi Jisráél Zsinagóga

1136 Budapest, Hegedűs Gyula u. 3.

06-30-644-9083, 06-1-340-5085

e-mail: hegedus@bzsh.hu;

<https://hegedus-zsinagoga.bzsh.hu/>